

אגרות הורי"ף

פרשת בלק

ה' אגרות מרכיני האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א ראב"ד מרוקו ובהם עצה לחיים, מעשי קדמונים, הדרכות ומנהגים, עצות מוסריים וניצוצי אורים, אור מישרים, ממשין תורה נובעים, ליישר הלככות ולטהר המעשים + אגרות ששלח האדמו"ר בימי חדש תמוז בשנת תשע"א והלכות ימי בין המצרים שנכתבו השבוע בידי רבינו שליט"א + שבוע פרשת בלק, תמוז תשפ"א

אגרת א

הרחק מן הפעם

פעם המלך, פעם גדול, עליהם וצוה להכניסם לבית האסורים, תמהו מדוע? אמר להם המלך: זהו גדול שבגדולים, ענק שבענקים, זהו משהו אמרו לו הממחים: תביא ממחים אחרים לחכמת הפרצוף ותראה מה יאמרו, אנו בנאמנות אמרנו את שלנך; הביאו ממחים אחרים, אשר אף הם אמרו כדברי הראשונים: גזלן רמאי, נואף, מדות קשות ביותר - לא הבין המלך, אמרו חכמי הפרצוף: אולי הצירים לא הגונים. צוה המלך, לחבש את הצירים ולשלח צירים אחרים, לילך ולבדק ולציר שוב, את פני משה; הלכו וצירו, כששבו השוו את התמונות ומצאו, זהים הם - וזה משה הראשון וזה אותו משה.

בקש המלך, לחבש את מרכבתו ויצא למדבר לקראת משה. עמד ופגש את משה, הסתכל בתמונות וראה, שעבדיו עשו מלאכתם נאמנה וזה משה האישי!

עמד המלך ושאל את משה אתה הוא משה הצדיק הגדול וכו'? ישמע מה אומרים, חכמי הפרצוף על פניך; גזלן, רמאי וכו' ענה משה ואמר: אמת בדברים, יש בתוכי יצר גדול של גזל, של כל הדברים הקשים, אשר דברתם, אך נלחם אני עם עצמי ומונע את עצמי אני, מכל דבר. כך צריך האדם, לשים מול עיניו, אף אם מרגיש מדות קשות, אשר טמונים וחקוקים בנשמתו. מעלת האדם, שעומד ונלחם בהם ומכניעם.

איזהו גבור? הכובש את יצרו! הקב"ה, ברא אותנו עם יצר הרע, בכדי שנגשלוט בו ונכניעו ונאסף, מעלות וזכויות ומדרגות גבוהות, לזכך את נפשנו, לעלות ולהתעלות; נסיונות ומשברים, הם כמו מדרגות, כל נסיון עולים עוד מדרגה, כל משבר עוברים עוד משוכה. אדם, אשר עמד במקום אחד, אינו יכול להשיג את המדרגות הגבוהות, אשר הקב"ה דורש מאתנו.

ימים אלו, הם ימים מרכבים ביותר בתוך חדש תמוז, מתקרבים ובאים ל"ז בתמוז; ימים אשר, אבלות ומדת הדין מתוחה בהם וידוע, כל אשר פרשו ודרשו חז"ל, על ענין קטב מדיני.

אך בימים אלו, מדת הפעם קשה ביותר וצריך האדם לדע, כאשר פעם בא לידו, סימן שפרנסה גדולה עומדת לו מנגד. והפעם, אשר כועס מרחיק את הפרנסה ממנו. אם כך, כל פעם אשר פעם הפסיד פרנסתו; פעם גדול פרנסה גדולה, פעם קטן פרנסה קטנה. לכן ישתדל האדם בכל כוחו, לעבד על מדת הפעם ואמרו חז"ל, אדם נבחן בכיסו, כוסו וכעסו

אם כך, הפעם הוא, מהמבחנים העקריים והחשובים בחיי האדם, לכן, ישתדל, בכל כוחו, לשמור ולנצר את מדותיו ולא יאמר האדם: אלו טבעי מה אעשה? כך ברא אותי הקב"ה! אלא, ידע האדם, שיש לו כוחות חזקים ביותר לשנות את טבעיו ולעשות עצמו כאדם חדש.

וידוע המובא בקדמונים, (ויזכר ב"תפארת ישראל סוף מסכת קדושין, פרי הארץ פ' בלק, דגל מתנה אפרים סוף פ' תשא - מזקנו הבעש"ט הק', וב"אור פני משה" חקת), שמלך גדול שמע, על האיש הגדול שבגדולים, אשר זכה לעלות לשמים ולהוריד את התורה ולדבר עם האלקים. שלח המלך צירים, לציר את דיוקן פניו של משה רבנו. באו הצירים למדבר, עמדו רחוק וצירו את פני משה.

חזרו לממלכה והמלך, לא גלה לאף אחד מיהו שמעציר בדיוקן זה, אך קרא לממחים לחכמת הפרצוף ובקש מהם: בבקשה, אמרו לי מי האדם הזה? מה מדותיו? מה מעשיו? ישר, הגון או לאו? עמדו ובחנו ובסוים אמרו למלך: איש זה, נגב וגזלן, כל מדות רעות וקשות בו.

שכמה שיש יותר נסיון חיים, יש יותר ערמה, אבל זה לא האמת, אלא כמה שמתהלך האדם, יותר בדרך אמתית וישרה, זוכה להגיע, לתמימות אמתית ותמים תהיה עם ה' אלקיך! זהו מהכוחות החזקים ביותר!

הי רצון, שנזכה כלנו, בישועה והצלחה, ברכה וסיעתא דשמיא וגאלה שלמה בקרוב ואור חדש על ציון תאיר וגזכה כלנו לאור חדש!

לכן, דוקא, בימים אלו, אשר השטן מרקד ומדת הכעס ומדות התאוה, אורבים לאדם, יכניעם האדם וישאף כוחות, מאהבת ה' ותמים יהיה עם ה' אלקיו.

וידע, שהתמימות אינה חלשה, התמימות היא פח גדול, אשר אין כדגמתו וכך מצאנו אצל אברהם אבינו, אשר אומר לו הקב"ה: "התהלך לפני והיה תמים" "התהלך לפני" - אחרי שתלך, דרך ארכה, אז תגיע לתמימות - אנשים חושבים,

אגרת ב

קדשת היסוד

וכך מצאנו, בכל הזמנים ובכל העתים, בעלי חטא; הם יעצו ונגרמו אסונות וחרבנות גדולים בעם ישראל. לכן, כשרואים אדם בעל חטא ישתדל להתרחק ממנו בכל פח, משום שלא ירחק היום, שרצונותיו והנאותיו לא יסתדרו עם דבריך ואז, עצתו תרחב על טמאתו ומלאכיו השחרים, אשר בורא וברא ונזק גדול, אשר מי ישורנו יכול לצאת

ומה הפח לעמד כנגד דברים רעים אלו? להתחזק באמונה בה' ולילך בדרך של תמים תהיה עם ה' אלקיך! משום שכאשר הולך האדם בתמימות, קושר את נפשו עם הקב"ה ואז הקב"ה מצילו מכל כוחות הרע וזאת העצה אשר נתן הקב"ה לאברהם אבינו איך לעמד כנגד כל דורו הקשה, אשר היו טמאים ומכשפים; "התהלך לפני, והיה תמים" בכל המצבים הקשים, בכל הדברים הרעים בזמנים הקשים, התהלך לפני, והיה תמים; התמימות היא הפח הגדול לעבר, לשבר ולנצח כל הרע והתמימות, היא מגדילה את פח הקב"ה זה: "גדלו" "לה אתי ונרוממה שמו יחדו".

לכן, ידע האדם, אם הוא לא מקלקל, אף קלקול, לא יבוא אליו. כך מובא במדרש כאשר הקב"ה רצה לברא את הברזל, עמדו כל עצי היער מלפני ה' ובכו וצעקו והתלוננו מפחדם

הנה, נמצאים אנו בפרשת "בלק" ובכל שנה בפרשת בלק, עולה בדעתנו פליאה עצומה: איך דור המדבר, דור דעה, דור שזכו לראות את הקב"ה במעמד הר סיני, נפלו לתחתית אימה ונוראה בעצת בלעם, לבלק, להחטיאם בזנות וע"פ מדרשי חז"ל: חוץ מ- 24 אלף יהודים שמתו במגפה, הרגו איש את אנשיו, הנצמדים לבעל פעור ורש"י כתב, שכל אחד מדיני ישראל היה הורג 2 דיני ישראל היו 8 רבוא ו- 8.000, כדמובא בסנהדרין.

אם כך, איך התדרדרו לשפל הנורא הזה? אלא, מובא בספרים הקדושים: בלעם נתן עצה להחטיא את בני ישראל בעברה זו, אך, בלעם שתף את כל העוונות והחטאים, אשר הוא היה פרוץ בהם, בענינים אלו, כמו שחז"ל מביאים, שהיה בועל את אתונו ובהשפעת עצתו הרעה ובהשפעת המלאכים השחרים, אשר נבראו מכל חטאיו הרבים, נהיה חבור, לחרבן אים ונורא ולאחת המגפות והמות וההרג, החמור ביותר שהיה בעם ישראל.

ומפה, יש ללמד ולהזהר, כאשר אדם, אשר פרוץ וחוטא ומחטיא במדת היסוד, מחבר יחד, לטמאה שבו, עצה רעה. הטמאה שבו דוחפת ונותנת פח לעצתו הרעה.

משתוקק להתעלות?

074-70-47-101

ולהשמר ולילך בדרך טובה.

ומוראם הגדול - הנה יבוא הברזל ויחתך את כל העצים ומה יהיה עליהם? עמד הקב"ה ואמר לברזל, תענה לעצים על טענתם! ענה הברזל לעצים: חוטב העצים שחותך אתכם, לוקח אותי מחדד אותי, אך שם בתוכי קת מעץ, כדי שיוכל לכרות אתכם, אם לא תשתתפו אתי בכרתתכם, לא אוכל לבד לכרות אתכם. וזה מה שנאמר: "מהרסיך ומחרביך ממך יצאו" אם אנו לא נזיק לעצמנו, לא בהתחברות לרשע ולא בשום ענין, אשר משתתף עם הרע - לרע לא יהיה פח עלינו.

הקב"ה יתן לכלנו פח לעמד בימים טרופים אלו, אשר השטן והיצר עומדים בכל פנה להשפיל, להבין, לדע, להזהר

אגרת ג

עבודת ה' - זו תפלה

אשר אין אנשים יודעים יסוד זה ועל ידי יסוד זה, יכול האדם לשנות את כל חייו מקצה לקצה והוא כסוד תורה:

מצאנו אצל משה רבנו, כאשר מרים אחותו חלתה בנגע הצרעת, עמד משה בצער גדול ובקש מהקב"ה שיִרפא את אחותו. משה היה חיב למרים חוב מוסרי גדול מאוד; היא הצילה אותו מן המצרים, אשר כל הבן הילוד היארה ישליכוהו, היא עמדה שמרה אותו, שמה אותו בתבת הגומא. עומד משה ברגעים הקשים ביותר כאשר אחותו משפלת בצרעת, אשר צרעת מסמלת על לשון הרע ומשה, מרכז כל פח אשר ביכלתו לרכז, בכדי שאחותו תתרפא.

ומה אומר משה להשם? מהי תפלתו? "אל נא רפא נא לה" - אפשר לבאר ולומר שבתפלה הזאת, אם מבינים אותה, אפשר להנצל ולצאת מצרות ובעיות קשות ביותר

ובסיעתא דשמיא, נבאר הדברים - ובבקשה מכל מי שיבין את עמק הדברים, יתפלל בצדי ובעד ביתי ובעד ישיבתנו הקדושה, בפעם הראשונה בסוד תפלה זו - משה מבקש מהקב"ה: רבונו של עולם, אתה, תבקש ממך, לרפא את מרים; כמו שמשכנעים אדם, להבדיל, לרצות ולעשות דבר, משה משכנע את הקב"ה, שיוזר לעצמו, לרפא את מרים וזה הפרוש של המילים "אל נא" - הקב"ה, אתה תבקש מעצמך "רפא נא לה" - לרפאותה.

וזהו סוד גדול, בכח התפלה, שאדם יבקש מהקב"ה, שהקב"ה יאמר ויבקש, כבכח מעצמו, על מה שמבקש האדם. וכאשר אדם, כך מתפלל ומבקש מהקב"ה, חזקה שיענו לו מן השמים

כלנו צריכים רחמי שמים גדולים, הכלל והפרט, כל יום צרתו מרבה מחברו ואם יעשה האדם קבלה על עצמו, בכל יום כשמיסים לקרא את תקון הנפש, ירכז את צרותיו ובעייתיו ויאמר להקב"ה: "אל נא רפא נא לה" ויבקש מהקב"ה שיִרפאהו ויושיעהו מכל תחלואיו, תחלואי הזמן, תחלואי הגוף, תחלואי הנפש, חזקה שיענו מן השמים.

ויש עוד דרך לעורר רחמים ולהושע, מספר על אחד מהצדיקים הגדולים, אשר בנו חלה במחלה חשוכת מרפא. הלכו לכל הרופאים ואף רופא לא מצא מזור לרפואתו. שלח האדמו"ר מגין עשרה תלמידים, לציון הנעם אלימלך ובקש

פח התפלה, זה הפח החזק ביותר, אשר הקב"ה, נתן לעם ישראל

וכמו שמובא בחז"ל: "אל תיראי תולעת יעקב" ודרשו חז"ל: מה התולעת כוחה בפייה? כך עם ישראל, אין כוחו, אלא בפיו וע"י תפלה, אפשר להפך ולשנות כל דבר בחיים

ותמיד מול עינינו, דברי חז"ל על רבי הקדוש, רבי יהודה הנשיא, אשר חלה ונטה למות מן העולם, עמד ובקש מבני ביתו, שאם תצא נשמתו מבקש הוא שלא יגלו לאף אחד שמת. שאלוהו בני משפחתו מדוע? ענה ואמר להם: כעת, כלם מתפללים עלי שאחיה ואם ישמעו שמת אני, יפסיקו להתפלל ואני מאמין, אף אם אמות וימשיכו להתפלל, אקום לתחייה.

מפה, רואים פח התפלה, שאף אם מת הרי שעל ידי תפלה, אפשר להקימו לתחייה ולכן, ישתדל האדם בכל כוחו, שכל אשר יש לו בחיים השרש יהיה ע"י תפלה; קניית בית - תשדל שתקניה תהיה רק אחרי תפלה גדולה שהתפללת, פתחת עסק - תשדל רק אחרי תפלה גדולה שהתפללת להשם, להצליח בעסק.

דבר שמשויגים ללא תפלה, זה כמו בגין בלי יסודות. וכך מספר על בחור בישיבה, אשר היה תלמיד חכם ומעלה במדות, בא אליו ראש הישיבה ובקש ממנו משום שהוא מבחר מכל התלמידים, רוצה אותו שדוך לבתו. ענה הבחור שאינו מסכים, אמר לו הרב: בתי כלילת המעלות ובטוח הייתי שתדע מאוד, מה ראית רע בי ובבני משפחתי? ענה הבחור, אשר לימים נהיה לגדולי הצדיקים מעם ישראל: ביום כפור לא התפללתי על שדוך ולכן, איני רוצה להתחתן, עד אשר אתפלל ואבקש מהשם שישלח לי את זווגי ההגון.

ואף אם יתפלל האדם ורואה וחושב, שלא נענה לא יעצר מתפלה, וכך אמרו חז"ל: "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' תתפלל ושוב תתפלל ולא תעצר רגע, מלבקש מהקב"ה

וכך אנו מוצאים בדברי הנביא: "והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפלתו" וחשבנו להקשות מה הפרוש ושמתים בבית תפלתו? אלא אפשר לפרש ולומר, יסוד גדול, שהוא מהיסודות הגדולים והחשובים בכח התפלה,

אשר אין מי שיגאלם.

בע"ה, שנתחזק בכח התפלה ונחזק את אחינו בני ישראל, לשים את מבטחם בהקב"ה ועל ידי תפלה, להגיע למקומות הגבוהים ביותר, יאמר גא די ה' לכל צרותינו וכבפרשת השבוע, כל הקללות, אשר בלעם בקש לקלל, את עם ישראל, משה רבנו ע"י תפלתו, נהפכו כלן לברכות. הקב"ה, יברך מברכים וירומם וישמח ויעזר ויגדל ויטיב, לכל החוסים בו. ברוך אתה בעיר, ברוך אתה בשדה, ברוך אתה בצאתך וברוך אתה בבואך. "יקים בכלנו הקב"ה, דברי חז"ל: "והריקתי לכם ברכה עד בלי די עד שיבלו שפתותיכם מלומר די

שיניחו סכום של כסף מרבה על ציון הצדיק ויעמדו ויאמרו, שהוא שלחם ולומר על קברו: שאם יש בעולם גשמות, אשר לא זכו להכנס לנן עדן, או אין מי שיאמר עליהן קדיש, או יעשה לעלוי גשמתן הנה מנח כסף, על הציון של הנעם אלימלך ונשמה שתעלה ותבקש רחמים ובזכותה בנו יתרפא, כל הכסף הזה לעלוי גשמתה של אותה נשמה

כשחזרו התלמידים, כנגד כל הסכויים, מצאו, הנה, הבן קם והתרפא והכל שב על מקומו בשלום. כך האדם, כשגמצא בצרה ובעיה, אשר אינו מוצא תרופה, ממתק הדין מעליו, ע"י תפלה וע"י מעשים טובים וצדקות שיניחם לפני הגשמות,

אגרת

עין טובה

וכך מובא במשלי: "אל תלחם את לחם רע העין" - וזה היה פוחז של בלעם סתום העין; עין אחת סתומה ובעין שניה היה פוגע בעין הרע באנשים ולכן, ישתדל, להזהר מאוד, מעין הרע!

וידוע המעשה בחכם גדול, אשר לא האמין בעין הרע ורצה לבדק דבר זה, אם הוא דבר אמתי; הלך לבית האסורים, לאסיר אשר היה יותר מעשרים שנה, בחדר סגור ומסוגר ולא ראה יותר מעשרים שנה בשור. הלך החכם ובשל סוד של בשור מהדר מאוד ולקח חצי ושם בצלחת והניח לפני האסיר, אך לא נתן לו לאכל מן האכל המשבח - רק להביט ולהסתכל, אחר כמחצית השעה, לקח את הבשר ונתנו לפניו קלב והכלב מת, בדקו את הבשר ומצאו שיש בו רעל; הלכו לסיר שבו בשלו ומצאו שהכל כשורה, לא הבינו מדוע? אך החכם הבין; האדם שלא אכל בשור 20 שנה, בעינו, הטיל עין הרע בבשר, שנהיה לרעל.

צריכים לדעת, שלראיה יש כח גדול ביותר וצריכים להזהר מן הראיה.

חז"ל, אמרו על בלעם בן בעור, סתום עין, אשר פוחז היה גדול בטמאה ובכח עין הרע.

והנה, במשך השנים, רבים באים ושוואלים ודואגים מן העין הרע ואף פעם, לא חשבנו בדעתינו, לחזק ולומר כמה דברים לאהובינו וחביבינו בעין זה.

הגמרא במסכת בבא מציעה ק"ז אומרת; ע"ט (99) מתים בעין הרע ולא ממתת עצמו - לכן צריך האדם לשמור עצמו מאוד מעין הרע.

והנה, קשה לנו, מדוע קוראים לעין הרע 'עין הרע' ולא 'עינים רעות'? אלא, חייב לומר "חביב אדם שנברא בצלם" ובראייה, אשר ברא הקב"ה, משלמת עם שני עינים, אי אפשר שתזיק ותעשה עין הרע ולכן, צריך שזה יהיה רק מעין אחת ולכן אמרו חז"ל: "עינא בישא" מלשון עין אחת; וכך גם הברכה: "בן פרת יוסף בן פרת עלי עין" ולכן, למי שיש עין טובה נאמר: "טוב עין הוא יברך". משום כך, צריך האדם להזהר, אף, מלחמו ומטובתו של רע העין.

יש קונה עולמו בשיחה אחת

פתוח בטלפונים כשרים **074-70-47-101**

בו- יקח כוס יין מלא ויאמר הפסוק (במדבר כ"א): "אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחקה ובמשענותם וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במוח". וכן, הפסוק מבראשית מ"ט: "בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור" - וישקה היין לחולה וירחיץ פניו מהיין וירפא.

ובנוסף, עוד אזהרה המובאת בספרים הקדושים: כשאישה מנקת עצרה מלהניק את בנה 24 שעות משום כל ענין, לא תשוב, שוב, להניקו, משום שנפתח פתח לעין הרע.

בע"ה, ה' ישמרנו ויצילנו מן הפגע הרע הזה, וגזכה שכל הקללות, יהפכו לברכות "ושבת היא מלזעק ורפואה קרובה לבוא"

גבאר וגאמר יסוד גדול: כל ענין העין הרע, האדם, הוא הפותח פתח לעין הרע ומובא בספרים הקדושים, הנה אדם יכול לעשות עין הרע לבגיו, לעצמו ולכל קרוביו, מבלי לשים לב לכך.

וגבאר הדברים: הנה, כשאדם קושר את הצלחתו לעצמו, או לבגו, או לאדם מסים, האדם פתח פתח, שעין הרע, יכול לחול עליו. אך, כאשר האדם קושר את הצלחתו והצלחת בני משפחתו לקב"ה ואינו אומר: 'אני עשיר בזכות חכמתי או הצלחתי בדבר פלוני, או בזכות כוחות שיש בי אלא, קושר את הכל לקב"ה: 'בני חכם משום שזה מהשם, או פלוני עשיר, משום שהשם ברח אותי' - אז עין הרע לא תחול עליו.

אך מי שקושר הצלחה לעצמו, עין הרע שולטת עליו ועל כל מי שהוא קשר את ההצלחה אליו בפרטיות - "ה' הוא הנותן לנו כח לעשות חיל" "אין אדם נוקף אצבעו למטה עד אשר גוזרים עליו מלמעלה" - ובכוח זה, נצל מן הסכנה הגדולה, אשר חללים רבים הפילה, שזה הרעה הגדולה, עין הרע מציל את עצמו, בגיו ובנותיו, אהוביו וקרוביו וסגלה גדולה, להנצל מהעין הרע- צמח הנקרא רוטה וזעתר, לשים מעט בכיס ובדברים אלו יש סגלות רבות המרחיקות עין הרע וכן דברים ביטוח מן האדם.

וכן, מובאת עוד סגלה לאדם, שחוששים שעין הרע פגעה

מנהגים והלכות ימי בין המצרים כמנהג הארמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

הלכות ימי בין המצרים

שיבנה בית המקדש במהרה בימינו וימים אלו יחזרו לששון ושמחה.

א. (תקנא סק מה) כתב דצריך להתאבל בימים הללו אחר חצי היום ויבכה כמו חצי שעה. וכן כתב האליה רבה (תקמט סק ד) והפרי מגדים (סימן תקמט במשז) כתב דכן נהגו בקהלות קדושות בכמה מקומות. וכתב בקינות אבותינו לתשעה באב (עמוד 22) דכך נוהגים יהודי מרוקו, לומר תקון חצות בימי בין המצרים בחצות היום לפני מנחה.

ב. וישתדלו בכל קהלות קדש "שובה ישראל" יוחק בספר לזכרון עולם, דכל הימים האלו עד שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, יקפידו על תקון חצות לפני תפלת מנחה.

ג. נוהגים שלא נושאים נשים מיום שבעה עשר בתמוז עד אחר תשעה באב. ויש שהחמירו שאפלו לא להתארוס בימים אלו.

והנה הגמרא במסכת (תענית יב) גבי תעניות של עצירת גשמים, עברו אלו ולא נענו, ממעיטין במשא ומתן ובגיון ונטיעה ובארוסין ונשואין. ובגמרא (תענית יד) אמרו דהינו בגין של שמחה ונטיעה של שמחה. ואיזהו בגין של שמחה, זה הבונה בית חתנה לבגו. ואיזהו נטיעה של שמחה, זה הנוטע אבוהגני של מלכים. וכתב הר"ן על הר"ף שם (דף ה) בשם רב האי גאון, מדקא משוינן בגין נטיעות ארוסין ונשואין למשא ומתן. מה משא ומתן רשות אסור והוא של שמחה, אף בגין ונטיעה ארוסין ונשואין רשות אסור בשל שמחה. אבל מי שאין לו בית חתנות כלל ואין לו אישה ובנים, הא ודאי של

הנה אור ליום י"ב בתמוז תשפ"א ובלקתך בדרך, אחרי שבועות של חזק ודבקות בעבודת השם, בדרך לארץ אבותינו מרוקו. היום החלתי להעלות על כתב את ההנהגות והמנהגים שנהגו אבותי ורבותי בימים אלו. והיה רצון שעצם הלמוד בתורה זו יהיה מתוק הדינים, ונעבר ימים אלו כפי שמצפה מאתנו מן השמים, וננצל מקטב מרירי ומכל מזיקים ומקרים רעים הבאים לעולם.

א. נהגו חסידים ואנשי מעשה שבמים אלו מ-י"ז בתמוז לשוב בחצות היום על הקרקע ואומרים תקון רחל, שבו פסוקים של בכי וצער על חרבן בית המקדש.

והנה מובא ברבנו החיד"א זצוק"ל בספרו מורה באצבע (סימן ח אות רל), דטוב לומר סדר תקון רחל בכל ימות החול בימי בין המצרים אחר חצות, וכך נהגו בארץ ישראל הוא על פי כתבי רבנו האר"י הקדוש זצוק"ל הוא מנהג ותיקין.

וכן הביא עוד בספרו יוסף אמץ (סימן כ"א) וכתב שנוהגים לומר תקון רחל משום שפסוקי תקון רחל מיסדים על בכיה ומספד על חרבן הבית. וכן כתב רבנו האר"י זצוק"ל בשער הכונות (דף פט עג) דמנהג טוב וכשר לכל בעל נפש, לשוב באבלות אחר חצי היום בכל ימי בין המצרים ולבכות בכיה ממש על חרבן הבית. וטעם היות זה אחר חצות היום כי אז התעוררות הדין.

וכן הובא בספר עין החיים (שער כג פרק א) וכן המגן אברהם

מצוה היא ואף על פי שהוא שמחה מתר, עכ"ד.

וכן מובא במאירי (תענית שם) בשם גאוני ספרד וכן נפסק ברמב"ם (פג מהלכות תעניות ה) דאם עברו אלו ולא נענו, ממעטין במשא ומתן ובבגנון של שמחה וממעטין בארוסין ונשואין, אלא אם כן לא קים מצות פריה ורביה. וכן נפסק בטור ובשלחן ערוך (תקעה סעיף ז) לכאורה יש ללמד מכאן דמה שאמרו בתענית שם (דף כו) משוננס אב ממעטין בשמחה, אף על פי שגם בזה, הינו שמחת ארוסין ונשואין, מכל מקום מי שאין לו אישה ובנים לא אסרו. ובפרט שאיתא בתוספתא מגלה (דף ה) שתענית דעצירת גשמים חמירי מתשעה באב שמארוסין בו.

וכן כתב בהדה מרן בבית יוסף (סימן תקנא) שלדברי הר"ן בשם רבנו האי גאון הוא הדין שיש להקל בנשואין מראש חדש אב עד התענית, למי שלא קים מצות פריה ורביה. ומה שאין נוהגין לשא אישה כלל אפלו מי שאין לו אישה ובנים, משום דלא מסמנא להו מלתא ע"כ.

ומבאר מדבריו שאפלו אחר ראש חדש אב מתר לשא אישה למי שלא קים מצות פריה ורביה, ורק לא נהגו כן דלא מסמנא מילתא. ובשלחן ערוך (תקנא ב) כתב שמראש חדש עד התענית אין נושאים נשים ואין עושין סעודת ארוסין, ולפי דבריו לכאורה שרי לשא אשה לפני ראש חדש אב.

ואולם בספר המאורות (תענית עמוד שי) כתב דיש להחמיר שלא לשאת אישה מיום שבעה עשר בתמוז. וכן פסק הרמ"א בהגה, שנוהגים להחמיר שאין נושאים משבעה עשר בתמוז ואילך עד אחר תשעה באב. ובאר היעב"ץ בסדורו עמודי שמים (חב דף סח) שהטעם לזה משום דלא מסמנא מילתא.

וכתב בספר פרי אדמה (חז דף ח) דמנהג הספרדים בירושלים להתיר לשא אשה עד ראש חדש אב. וכן בספר חזון עובדיה על ארבע תעניות (עמוד קמ) ושרק בני אשכנז החמירו בזה שלא לשא אישה כבר משבעה עשר בתמוז. אלא שמאידך

גיסא מציעו לכמה מפוסקי ספרד שהחמירו בזה, וכן השו"ר כנסת הגדולה (הנהט סוף סימן תקנא) הביא דברי הרמ"א וכתב דכן נהגו במקומו, שאפילו לא לארס ולא לשדך בימים אלו משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב.

כן כתב רבנו חיים פלאגי זצוק"ל במועד לכל חי (סימן ט אות כו) שאפלו אלמן שלא קים מצות פריה ורביה ירחק מלעשות נשואין בימי בין המצרים ולהחזיר גרושתו אף דאסורא ליכא, ירחק מזה משום דלא מסמנא מלתא ויהא חושש לזה. וכן כתב עוד בספרו שו"ת לב חיים (חב סימן כו) ומבאר שכן החמירו בזה יהודי איזמיר.

וכן הבן איש חי (שא דברים אות א) כתב, דאף על גב דמדינא אין אסור בנשואין אלא מראש חדש אב עד תשעה באב, עם כל זה נהגו בבגדד לאסור כבר משבעה עשר בתמוז.

ובספר ברית כהנה (מערכת ב אות יג) כתב, שכן נוהגין יהודי גרבה להחמיר בזה וכן נהגו בארם צובה כדברי רבנו הרמ"א זצוק"ל ולהחמיר שלא לשא אישה בכל ימי המצרים בכלל.

וכך נאה ויאה בקהלתנו, קהלת קדש "שובה ישוראל" לילך אחרי דברי קדושי עליון, רבנו הרמ"א זצוק"ל ורבנו הבן איש חי זצוק"ל וכן עדה קדושה והשומע ישכן לבטח.

ג. נהגו אבותי ורבותי זצוק"ל להחמיר משבעה עשרה בתמוז שלא להסתפר. ודין והלכה זו מקדמת דנא.

והנה מובא במשנה (תענית כו) שבת שחל תשעה באב להיות בתוכו, אסורין לספר ולכבס. וכן פסק הרמב"ם (פה מהלכות תענית הו) והרמב"ן בתורת האדם (ענין אבלות ישנה) כתב, שדינו כאבל שאסור בין בתספרת שער ראשו ובין שאר שער שבגופו, מלבד זקן המעכב את האכילה.

וכן פסקו הטור ובשלחן ערוך (תקנא סעיף ג) דבשבוע שחל בו תשעה באב אסורים לספר ולכבס. וכתב בחזון עובדיה על ארבע תעניות (עמוד קנח) שכן מנהג בני ספרד להקל כדעת

תורת הר"ף

הקשר שלך עם הצדיק

074-70-47-101

וכן כתב בבאור הגר"א שם וכן מובא בשער הכונות (דף פט עב) שרבו האר"י הקדוש זצוק"ל לא ברך שהחינו בימי בין המצרים. וכן כתבו הכנסת הגדולה בתשובה (סימן לה) ובשו"ת בית דוד (ח אות סימן שכח) ורבנו החיד"א בספרו שו"ת חיים שאל (הא סימן כד) ובשו"ת יוסף אמן (סימן נו).

ה. הנה מובא בשלחן ערוך (סעיף א סימן תקנ): הכל חייבים להתענות ארבעה צומות הללו ואסור לפרץ גדר. הנה, מיהו עברות ומניקות שמצטערות הרבה, אין להתענות. ואפלו אינן מצטערות, אין מחיבות להתענות אלא שנהגו להחמיר. ודוקא הג' צומות, אבל בט' באב מחיבות להשלים, ע"כ.

והנה מקור דין זה הוא בבית יוסף (סימן תקנד) דעל מה שאמרו בפרק מקום שנהגו, גבי תשעה באב שעברות ומניקות משלימות בו, כתבו הראשונים שלא החמירו עליהם אלא בתשעה באב בלבד, אבל בג' צומות פטורות מלהתענות.

אלא דמשמע בהגהות מימוניות שלא התירו לעברות ומניקות לאכול, אלא אם כן היו מצטערות הרבה. אבל רבנו ירחם בשם הגאונים אוסר למעברות להתענות, משום צער הולד.

ומשמע, אפלו אינה מצטערת נמי אסור. אך פסקו אבותינו ורבותינו שאם לא מצטערת, יצומו.

והנה מצאנו עוד מקלין בזה, עין במקור חיים (מבעל החות יאיר) שכתב וזה לשונו, חנם הוסיף הרמ"א מילת הרבה ושאינן להחמיר כלל, עכ"ל.

ובספר כרם שלמה (סימן זה) כתב בשם שו"ת תשובות מאהבה בשם הגאון מה"י ליב קאסוויץ, שעוברות ומניקות מן הסתם מצטערות הרבה, לכן אין להם להתענות רק בתשעה באב.

וכך מובא בתורת חיים (סימן זה) וכתב, דכן עמא דבר שעברות ומניקות אין משלימין רק תשעה באב, ובשאר צומות מתענים לשעות. רק שצריכין לזהר שלא לאכל רק כדי קיום הולד כמבאר ברבותינו.

והנה בסדור היעב"ץ (שער השמים דפוס אלטונא דף סז) כתב וזה לשונו, עברות ומניקות פטורות אפלו אינן מצטערות. ואם רוצות להחמיר על עצמן רשאיות להתענות, עכ"ל. הנה משמע מדברי היעב"ץ שענין מעברות ומניקות זה רשות.

וכך מובא בספרו מור וקציעה (בסימן זה) ואולי בזמנינו שהדורות חלשות אף אין רשות להחמיר. וכהאי גונא כתב (ערך שי סימן תקנד) גבי חיה כל ל' בתשעה באב שהחמירו עליהם להתענות. וכתב בשו"ת בשמים ראש (סימן צא) שלא החמירו אלא במדינות אשכנז שהן בעלי כח, אבל במדינות הללו הן חלשות, אין להחמיר חנם. והוסיף על זה (ערך שי

מרו, ולא להסתפר רק בשבוע שחל בו תשעה באב.

אולם הרמ"א בדרכי משה (סק ה) הביא, שכתב בספר המנהגים לרבי איזיק טירנא שנוהגים להחמיר לענין תספרת משבעה עשרה בתמוז. וכן כתב הרמ"א בהגה (שם סעיף ד) והמגן אברהם (סק יד) הוסיף, דאין להסתפר אפלו לכבוד שבת.

ומצאנו בבית יוסף (סימן תקנא) שהביא מה שכתב הפלבו (ריש סימן סב) דאין אסור להסתפר אלא בשבוע שחל בו תשעה באב בלבד עד התענית, ולפני אותו השבוע מתר. ומכל מקום מנהג הזקנים שלא להסתפר כלל לפני אותה שבת, כדי שייכנסו ליום התענית כשהם מגולים וגעורין מאוד למי שישתפק ע"כ.

ומצאנו בשער הכונות (דף פט עג) שכתב רבנו שמואל ויטאל בהגה שם, שרבנו האר"י זצוק"ל נהג שלא להסתפר משבעה עשר בתמוז עד אחר תשעה באב.

וכן הכנסת הגדולה (סימן תקנא) כתב, דלענין תספרת נוהגים להחמיר משבעה עשר בתמוז ומנהג אביו שלא להסתפר בשבת חזון. וכן נהג אחריו כמה שנים, ומקצת שנים ואילך נהג שלא להסתפר משבעה עשר בתמוז, הרי מבאר שכן נהגו גם באיזמיר כדעת הרמ"א בזה.

וכן רבנו הבן איש חי זצוק"ל (דברים אות יב) כתב, דמדינא אסור להסתפר בשבוע שחל בו תשעה באב, ויש נוהגין להחמיר משבעה עשר בתמוז וראוי להורות לעם כמנהג הזקנים, שכתב הכל בו שלא להסתפר כלל לפני אותה שבת, כדי שיוכל להכנס לתענית מגול.

ד. נהגו אבותי ורבותי זצוק"ל להמנע מלברך ברכת שהחינו על פרי חדש או על בגד חדש בכל ימי בין המצרים, משבעה עשר בתמוז עד אחרי תשעה באב. ודקדקו להחמיר בזה גם בשבתות שבתוך ימי בין המצרים.

והנה מובא בספר חסידים (סימן תתמ) דיש חסידים וכן חסידים הראשונים, שלא היו אוכלים פרי חדש בין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב, כי אמרו אין גברך שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה ע"כ. וכן כתב בספר מנהגי מהר"ל (הלכות תשעה באב) שטוב למנע מלברך זמן על שום פרי חדש כל בין המצרים למעט ימי שמחה.

אבל מצאנו בלקט ישר (הא עמוד קז) הביא בשם התרומת הדשן, שברך שהחינו על הפרות אחר שבעה עשר בתמוז, אפלו אחר ראש חדש אב, אם בא לו דבר חשוב שחביב עליו, ואמר משום שאין מעבירין על המצות.

והנה הרמ"א בדרכי משה (תקנא סק יא) הביא בשם שו"ת בגימין זאב, שאם יכול לברך על פרי אחר תשעה באב, לא יברך עליו בימי בין המצרים.

והנה פסק מרן בשלחן ערוך (תקנא סעיף יז) דטוב לזהר מלומר שהחינו בין המצרים על פרי או על מלבוש, אבל על פדיון הבן אומר ולא יחמיץ המצוה.

אך הט"ז (סק יז) כתב להתיר לברך שהחינו בימים אלו, משום דשמא ימות האדם קודם שיקים מצוה זו.

קול
הוצב!

תורת
הר"ר

שיעורי האדמו"ר
רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

בשעה טובה ומוצלחת נפתח קו טלפון להאזנה לשיעורי מורינו הרב שליט"א מכל מקום ובכל זמן

- שיעורים
- שידורים חיים
- קטעי חיזוק קצרים
- שו"ת בעניינים שונים
- שאלות ותשובות בענייני דיומא
- מוקדי חלוקת ספר דברים

074-70-47-101

פתוח בקוים הכשרים
שמעו ותחי נפשכם

והנה דבר זה צריך התר מפרש של מורה הלכה ולא משמועות ופלפולים אנו חיים, אך צריך להבין מאיזה זמן אישה נקראת מעברת. לענין זה כתב במוד וקציעה, דסתמא משהכר עברה משמע.

והנה אם מרגישה צער, אפלו אחרי ארבעים יום מיצירת הולד לענין זה, אם מרגישה צער ויש שמוסיפים אפלו בתוך הארבעים יום, ומספיק מזמן שהפסיק וסתה. ובענין מינקת אף אם הפסיקה להניק כל העשרים וארבע חדש, נקראת מינקת.

ו. אדם שאנוס ולא יכול לצום, לא יאכל בפרסיה אלא יאכל בצנעה.

ומובא בשו"ת מנחת אליעזר (הג סימן א) גשאל, מנין הוא מה שנוהגים כשאחד נחלש ל"ע ב-ד' צומות והצריך לטעם ולאכול, כי אז יעשה הדבר בצנעה באין רואה.

ומבאר שם דכן הוא מדינא, שלא יבואו גם אחרים להקל או לחשוד אותו. ומביא שם מקור ע"ז מהש"ס. (מסכת ערובין ע"ש)

ועין גם בשער אפרים (שער א סעיף י) בהמשך לשונו, דפשיטא ליה דאם מכרח לאכל ביום התענית יאכל בצנעה.

וכך טוב לכל ירא השם לנהג והבריאות והברכה יהיו מנת חלקנו.

ז. הנה מובא במגן אברהם (סקב מע סימן קיא) קטנים מאכילין אותם לחם ומים להתאבל עם הצבור, עכ"ל. ובבב"ר יוסף (סימן תקמט סקה) כתב דלא נהגו כן.

והנה מנהג אבותינו ורבותינו זצוק"ל להמנע ממותרות ביום צום, אבל ההורים מחיבים להדגיש לילד על יום הצום וכל המסתעף מן הצום, שיהיה חקוק בנפש של הילד.

ח. הנה מובא בשלחן ערוך (סימן תקנא סעיף א) משנכנס אב ממעטין בשמחה, ע"כ. והנה כתב במנהגי וורמיישא זה לשונו, ותכף משנכנס אב ממעטין בשמחה. וכל התפלות ופסוקי דזמרה וכל מה שרגילין לנגן, מקצרין ובקול נמוך הנוטה בקצת המקומות לנגון איכה, ע"כ.

וכך כתב במקור חיים (מבעל החוות יאיר) מנהג מראש חדש ואילך מתפלל הש"ץ בקול נמוך קצת ומסיים בקול עצוב ג' ברכות ראשונות של שמונה עשרה ע"כ.

אמנם עין בספר הקדוש עבודת ישראל (פרשת מסעי) וזה לשונו: והנה פרשה הזאת נקראת תמיד בבין המצרים, שהם נחשבים כ"א יום, כמו שפרש רש"י. וכא' יום וכא' לילות הם מ"ב, כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבר בין המצרים בכמה מסעות, לתקן הכל ולעבד את ה'.

הגם שהזמן נרמא להיות עצוב ונאנח על חרבן בית השם, עם כל זה יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו ולעבד את ה' בתורה ותפלה בשמחה, בפרט בשעת אמירת שידות ותשבחות, עכ"ל. וכל ירא השם ינהג בחכמה ובתבונה רבה.

ט. על פי דעת רבנו החתם סופר זצוק"ל, אדם שאכל ביום ט' באב משום חלי, אם יקראו לו לעלות לתורה יעלה במנחה.

שם) דכל שכן עכשו שהדורות חלשים יותר ויותר יש למחות להן להתענות, ע"ש.

והנה מובא בספר פסקי תשובות (חלק דברי חכמים סימן ח) וזה לשונו, שמעתי מהגאון מוה"ר מאיר בראנשטיין ז"ל, ששמע מפי קדוש כ"ק מרן הקדוש זצוק"ל מקאצק, שאישה יש להקל בתענית משום שצריכה פח להוליד בנים, עכ"ל. עוד ספר לי הרב הגדול הנ"ל בשם הגאון הקדוש מסוכאטשאוב כי אמר אשר אישה העומדת על פרקה יש לדונה לענין ג' תעניות כמו יולדת, כי בכל שעה יש לחוש שמא עתה תלד, וצריך להיות לה פח להוליד, עכ"ד.

וכן הביא בספר דרך צדיקים (נדפס בסק הוצאת בית הלל חלק יב פה אות מד בהנחות) ויוסף אברהם בשם הגה"ק מו"ה נתן דוד ז"ל משידלאוצע זיע ע"ש וכן הביא בשות צבי תפארת (מבעל דרכי תשובה) סימן מח וזה לשונו:

שמעתי ממורי הגה"ק משיונואה זצוק"ל שאמר לי שהוא מקבל מצדיקי דורות הקדומים זצוק"ל, שכל אישה שעומדת עוד בימים שיכולה ללד עוד בנים, ובימים אלו הם חלישי המזג ע"כ שהם בריאים ושלמים מ"מ נכון יותר שלא תתענה, רק תפדה, עכ"ל.

אך הנה הנדון והמדבר בשו"ת צבי תפארת שם, באישה שצריכה להתענות מחמת תשובה ולא לענין ארבע צומות, ואם כן אפשר גם קבלת הרב הקדוש משיונואה הוא על זה.